

URUDU SEVDİRƏN İŞIQ

Onun adı Floradı

Bu yazını 2 il öncə, yeni 2015-ci il avqustun 23-də yazmışdım. Mənim üçün son dərəcə doğma olan Flora Xəlilzadənin doğum gününə qardaş hədiyyəsi idi bu yazım. Ürəyi Qarabağ nisgili ilə döyünən hər kəs üçün avqustun 23-ü ağırlı-acılı bir gündür. Füzulinin, Cəbrayılın işğal günüdür avqustun 23-ü. Neynəyək ki, biz doğum günümüzü seçə bilmirik. Flora bacım da Urud nisgillidi, Şuşa həsrətli. Taleyin bir naxışı da doğum gününün avqustun 23-ü olmasıdır. Bu il isə avqustun 23-də "Qarabağ" futbol klubumuz tarix yazdı. Ona görə də həmin ad günü yazısını təkrar çap etdim. İstədim ki, bacıma hədiyyə olsun.

Zamanın sürətinə əsəbləşirəm. Hətta imkanım olsa bu əsəbi topa, tufəngə çevirib zamana tuşlayaram. Amma neyləyim ki, ən böyük hakim Zamandı - söz də ondadı, səlahiyyət də!!! Mən isə olsa-olsa ən yaxşı halda bu zamanın havasını duyan, ifasını dinləyən və bir də ona qarşı əl-qol atmaq istəyi ilə yaşayan bir Allah bəndəsiyəm. Ona görə də gücüm daha çox özümə, qələmə və bir də ürəyimə çatır. Sonda həmin o güc özümü qələmə təslim edir, ürək də qələmin dəftəri, kitabı kimi öz pıçılığını təkrar özünə köçürür. Bu yazılanı isə həmin o ürəyin çevrəsində olanlar, onu duyanlar, onu anlayanlar və nəhayət onun yanğısına yananlar oxuya bilərlər. Necə ki...

Onu lap çoxdan tanıyıram, az qala tələbəlik illərindən. Onda da elə bu cür idi - səmimi, mehriban, hər kəsə qarşı diqqətli və bir az da hamıdan çox sözün üstündə əsən... Onu oxumaq və bir də ona nəyisə oxutmaq çox qərribə nüanslardı. Amma neyləyim ki, mən oxumağı və oxutmağı onun parametrləri ilə uyğunlaşdırma bilməmişdim. Necə deyirlər, ipin ucunu tapmışdım. Bilirdim ki, bu xanım yazını oxuyanda öncə adına fikir verir, diqqət yetirir, sonra səhi-fələyir. Gözünün ucu ilə abzaslara baxır. Və o gözü baxdığı məqamlarda nəse diqqətini çəkdisə, deməli, o yazının bəxti gətirdi. Başlayacaq onu oxumağa. Oxuyub qurtarana kimi də əlindəki qələmlə ya yazının kənarındakı ağ yerə nə isə işarə qoyacaq, ya da ki, stolunun üstündəki vərəqə nə isə qeyd edəcək. Sonra əlini uzadacaq telefona. Tanıdı-tanımadı müəllifə öz münasibətini bildirəcək. Yazıya görə təşəkkür

edəcək... Bir də o, imzasını özünə doğmalaşdırdığı və həmin imzalardan təzə nə isə gözlədiyi üçün o imza sahibinin yazısını oxuyacaq. Necə deyirlər, vay ondadı ki, gözlədiyini tapmasın, axtardığını görməsin. Onda əlini telefona uzadacaq. Bir böyük ərklə, bir böyük ürəklə içində olanları, ürəyindən keçənləri telefonun o biri başına çatdıracaq... Mən bunları həyatımda dəfələrlə görmüşəm, eşitmişəm. Ona görə də bu fikirləri bilgisayara diqtə edəndə heç bir narahatlıq hissi keçirmirəm. Axı adam bildiyini, gördüyünü yazanda daxilən rahat olur. Bax, mən də indi beləyəm. Çünki ONDAN yazıram! Mənə söz, publisistikası, şeiri, mətbuatı sevdiren Bacımdan! Üstəlik mənim ruh bacım mənə Urudu da sevdirdi. Onun Urudlu günləri mənim yaddaşıma köçüb. Hər dəfə elə bilirəm ki, mən də o kənddə doğulmuşam, mən də o bulaqların suyundan içmişəm. Mən də o təndirin fətrindən, o kirkirənin qovudundan dadmışam... Kəlikotu çayından, özü də samovarin dibində oturub doyunca içmişəm. Elə burda da kiçik bir haşiyə çıxım. Mən hərdən "qan çəkər" ifadəsinə, "torpaq çəkər" deyiminə yaman çox inanıram və bunu öz həyatımdan çıxış edərək deyirəm. Özüm Dağlıq Qarabağda doğulsam da, anam Dərələyəzdən - qanında-canında, südündə mənə doğulduğu o torpaq, ordakı qohum-əqrəbə sevgisini gətirmişdi... O yerlər həmişə mənə həm uzaqda yaşayan əzizlərim kimi, həm də həmişə ağrı-acının, didərginliyin, yurdsuzluğun canlı şahidləri kimi doğma olubdu. Görünür bu, həmin o torpaq, qan çəkmək deyimini mənə hopdurub, və mən faciələr yaşamış bir elin, bir elatin bütün taleyini oxuya-oxuya, öyrənə-öyrənə və nəhayət özüm də həmin o prosesdən keçərək o yurdun sözsənət adamlarını özümə bir köynək yaxın bilməmişəm. Hər halda bunun üçün yəqin ki, mənə qınamazlar. Çünki böyük söz, böyük ürək harda yazılmağından, harda döyünməyindən asılı olmayaraq elə böyükdü. Bax, mənim bacımın ürəyi kimi!.. Və onun misralarındakı bu gerçəyin özü kimi:

**Bülbül idim, gülzarım yox,
Öz tayım yox, öz yarım yox.
Vətənimdə məzarım yox,
Mən də belə bir qərribəm.**

Bir dəfə telefonuma zəng vurdu. Özünəməxsus səsi ilə, kövrəkliyi ilə mənə danladı. Mənim "Bəxtəvər ipək-qurdları, Ölür evinin içində" misraları ilə başlayan şeirimi oxuyub ağladığını

və hətta:

- Əbülfət, çəkil bir kənara ancaq şeir yaz, özü də belə şeirlər! - dedi. Və sonra da mənim durumumu özü qiymətləndirib əlavə etdi:

- İndi kimdi şeirlə yaşayan... Şeir indi çörək deyil axı... Evə çörək gətirmir axı! - dedi.

Bəli, mənim bacım nə yazırsa və nədən yazırsa, ona ürəyini, duyğularını hopdurur. Onun publisistikası başdan-başə səmimiyyətin rəngləridi. Mənə elə gəlir ki, Flora Xəlilzadə səmimiyyət rəsəsamıdır. Yazdığı oxucuya sözlə təqdim edir. Amma diqqətli oxucu o sözün arxasında tabloları da görür. Özü də Flora Xəlilzadə ancaq ürəyinin dediyini, ancaq duyğularının tələbat hissini ortaya qoyduğu ünvanı oxucu qarşısına çıxarır. O hamıdan yazmır, o hər şeydən yazmır. Amma o hamını və hər şeyi yazısında ifadə edir, oxucuya çatdırır. Kitab rəfində bacımın mənə bağlılığı və bir-birindən dəyərli avtoqrafları ilə zəngin kitabları var. O, özünü daha çox publisist sayır. Məmməd Arazın, Bəxtiyar Vahabzadənin, Cavidin, Səməd Vurğunun dəlisi olan bacım bu gün Ramiz Qusarçaylıni da seve-seve oxuyur. Ümumiyyətlə, onun diqqətin-

dən söz, misra yayınmır. Üstəlik, mənim bacım həm də insan sərrafıdır. Adamları, xüsusilə yazı adamlarını sözlərindən tanıyır, o sözlərlə o müəlliflərin işlərini görür, əxlaqlarını dəyərləndirir. Mən dəfələrlə etdiyimiz söhbətlərdə onun həyatsevərliyinin, dərəcə müqavimət göstərmək məharətinin qarşısında susmuşam.

Çünki mən onun iç dünyasının necə alovlandığını, daxilən necə qorrandığını və tüstünü də öz içində boğub saxladığını, heç kimin qarşısında sınımadığını bilirəm və bu keyfiyyətlərinə görə onu bir az da çox istəyirəm. Onda bir xanım qururu var... onda bir Azərbaycan xanımının dəyanəti, dözümü var... onda ailəyə olan azad və bugünlə səsləşən, amma mentalitetləri tapdalamağan çox geniş bir yanaşma, hətta mən deyirdim gözəl bir aura var. Bu hər kəsdə yoxdu, bunu hər kəs özündə formalaşdırma bilmir. Amma Flora Xəlilzadə özü öz üzərində işləyib-şəyləyib həm də ətrafındakıları buna vadar edir. Onun çevrəsindəkilər onunla yanaşı durmaq üçün öz üzərlərində işləyirlər. Bax, böyüklük budur! Bax, öyrətmək üsulu burdan keçir!..

Bəli, 1955-ci ildə Urudda doğulan Flora Xəlilzadə indi ömrünün 60-cı ilini Bakıda xəyalındakı Urudla, ətrafındakı doğmalarla qeyd edir. Mən bu qənaətdəyəm ki, bacımın ad günündən bir-iki gün sonra işiq üzü görən bu yazı gecikmiş təbrik sayıla bilər. Amma bir şey var ki, mən ona ünvanladığım bu beş-üç cümləni onun tanıdığı ürəyin diqtəsi ilə yazıram və əminəm ki, ürəyimin sözünü və səsinə bacım qəbul edəcək. Çünki bu söz və bu səs ona indi dayandığı ucalığın fonunda Urudda 100 yaş qeyd etmək istəyini çatdırır, arzusunu ifadə edir. Əminəm ki, Flora Xəlilzadənin sözlərindən tutub gəzdirdim, gördüyüm Urudda onunla yanaşı addımlayan doğmalardan biri də mən olacam. Ad günün mübarək, Bacım!

... Və bir də sənin oğlun Bəhrəza yazdığı məkubdakı yolu birlikdə keçəcəyik:

**Ümidim də, pənahım da bilirsən,
Yurdum boyda çiliklənmiş şüşədi.
Qəlbədən gələn ahımı da bilirsən,
O ellərə gedən yolum Şuşadı!**